

קריאת חובה למתנגדי
הממשלה

עמ' 8

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדירק

ZO HADEREKH

زوهديرخ

גיליון 5 / 4 בפברואר 2026

צילום: פאיווה אבו רמילה / אקטביטליס

המאבק בפשיעה ו"תסמונת קפלן"

עמ' 3

רבבות צבעו את תל אביב בשחור

עמ' 5

האלימות: הרקע החברתי והכלכלי

עמ' 6

כמו ביבי, תמיד אין לו ארנק בכיס

"נשיא רוסיה ולדימיר פוטין נפגש עם יו"ר הרשות הפלסטינית אבו מאזן, ובמהלך הפגישה אמר כי 'רוסיה מוכנה להעביר מיליארד דולר למועצת השלום לתמיכה בעם הפלסטיני, מתוך נכסים רוסיים המוחזקים בארה"ב'".

גיא אלסטר, "וואלה", 22.1

מכתבים למערכת

מתנגדים לטיהור אתני

בבקעת הירדן, מרחק לא גדול ממקום מגורייכם, מתרחשות כעת ומדי יום פעולות בלתי חוקיות כלפי קהילות רועי-הצאן הפלסטינים. עשרות קהילות נמצאות תחת איום: גירוש עדרים משטחי המרעה, הסדרות אלימות במגורים ובמרעה, גניבת כבשים ופגיעה בהן, החרמות, הרס וגזל. מאז 7.10 (אך גם לפניו), בתמיכת ממשלת ישראל, מקימות קבוצות אלימות עוד ועוד "חנות" המפעילות את ה"טיהור" הזה במטרה להשתלטות בלתי חוקית על הקרקע. מאות מתושבי הקהילות כבר איבדו את עדריהם, נטשו את אוהליהם ובתיהם, וכעת הם פליטים במולדתם.

אנחנו מלווי הרועים: קבוצת אזוריים, פעילות ופעילים למען זכויות אדם, התומכת בקהילות הרועים בבקעת הירדן. מטרתנו היא לסייע לקהילות לשרוד במקומן ולקיים את אורח חייהן. אנחנו פוגשים את הרועים בבתיהם, יוצאים עימם למרעה ושוהים איתם במאהל. נוכחותנו מספקת לרועים ביטחון, מרתיעה את הפורעים ומתעדת את המתרחש בשטח. אך אנחנו מעטים מדי ומשאבינו מוגבלים.

אנחנו קוראים לכן ולכם, תושבי ואזרחי ישראל, שכנים מהאזור ורחוקים יותר המעוניינים בחיים משותפים, להתגייס באופן אישי למען הגנה על קהילות הרועים, להכיר את עולמן ותנאי חייהם מקרוב, ולעמוד אתנו לצידן, בפעילות בלתי-אלימה מול ההתנכלויות.

למי שאינם יכולים להצטרף אלינו לנוכחות בשטח, אנחנו קוראים לעמוד מול הנישול והגירוש המתרחשים בחצרנו האחורית, בדרכים אחרות: לתמוך בנו ברשתות החברתיות, לתרום כסף או מצרכים, ולהשמיע קולכם בסביבתכם הקרובה: משפחה וחברים.

בשבועות הקרובים נארגן מספר סיורים לאזור צפון בקעת הירדן, להיכרות עם הקהילות, להבעת סולידריות ולקבלת מידע נוסף. הסיורים יימשכו כ-4 שעות. נפגש ליד מחסום הבקעה (כביש 90), ומשם נצא לסיבוב בשטח ולמפגש עם הרועים. הסיורים הם חינם, ברכבים פרטיים או בהסעה מאורגנת, בהתאם למספר המשתתפים שירשמו. השתתפות בסיורים אינה מחייבת אתכם להמשיך פעילות בעתיד. אנחנו מבקשים רק שתכירו את הנעשה בקרבכם. נשמח להשתתפותם של בני כל הגילים, גם נוער מגיל 16.

מאירה אשר

המעוניינים להצטרף - אנא מלאו את הטופס בקישור המצורף. הנרשמים יקבלו פרטים נוספים.

<https://tinyurl.com/496hh8v>

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

יידעו תעירוח בינה... מלאכותית

"הוא מופיע בכל בוקר עם הנץ החמה מעל ברוקלין, עטור זקן לבן ושטריימל, יושב מול ספר תורה פתוח וארון קודש מעץ ומציע לעולם בסמכותיות שיעור קצר לחיים. הרב מנחם גולדברג נראה כמו אחד ממשיפיעני הרשת הכי אותנטיים שיש לרשתות החברתיות להציע. מדי יום הוא משתף חידושים, מזכיר את ספרו החדש (19.99 דולר בלבד) ומסיים בהפניה: 'לרכישה באתר'. אך יש כאן בעיה אחת מרכזית: הרב הזה לא קיים. מאות אלפי אנשים עקבו בחודשים האחרונים אחרי הסרטונים של 'הרב גולדברג' ברשתות החברתיות. חלקם האמינו שמדובר במורה רוחני אמיתי, אחרים הרגישו שמשהו אינו תקין, ורק מעטים זיהו שמדובר בדמות שנוצרה על ידי בינה מלאכותית. המוצר הפופולרי ביותר הוא 'חבילת חוכמה' במחיר של 24.99 דולר, עם החזר כספי מובטח תוך שבעה ימים במידה והמשתמשים לא מוצאים ערך. בעוד כמה עוקבים ממשיכים לראות בו מקור השראה, אחרים מדגישים כי זה לא משנה אם מדובר בבינה מלאכותית או אדם אמיתי: 'המסרים שלו מרוממים אותי. זה מה שחשוב לי', כתב אחד העוקבים".

שמעון בן עזרא, אתר "בחדרי חרדים", 20.1

גונב נשמות הימין - לכלא

"נפתלי בנט צריך לשבת בכלא, הוא רימה את עם ישראל, הוא גנב את הנשמה של מצביעי הימין".

דוד אמסלם, השר לשיתוף פעולה אזורי,

103 אף.אם., 26.1

טראמפ והפינגווין כבר לא

"תמונת בינה מלאכותית שפורסמה לאחרונה בעמודי הרשתות החברתיות של הבית הלבן עוררה שיח ציבורי ולא מחמיא במיוחד. בתמונה הולך הנשיא האמריקני כשהוא אוחז בידו פינגווין המחזיק דגל של ארה"ב, ברקע הנוף המושלג ודגלה של גרינלנד. העובדה שאין פינגווינים שחיים בגרינלנד, או בחצי הכדור הצפוני בכלל, עוררה שיח בקרב הגולשים בטענה כי יש בה עיוות סימבולי של המציאות – הנשיא דונלד טראמפ שייך לגרינלנד כמו הפינגווין".

יוגב ישראלי, "ויינט", 25.1

סכנה חמורה: הציונים הרוצחים

"האדמו"ר מסאטמר הוציא ממקום הנופש שלו בקליפורניה הוראה חריגה וברורה, האוסרת על חסידי ישראל להשתתף בהפגנות, לאחר שתי הטרגדיות שאירעו לאחרונה עם בחורים שהשתתפו בהפגנות כנגד חוק הגיוס וניתוחי מתים: "יש ציונים שהם רוצחים, חמירא סכנתא מאיסורא", אמר".

חיים רוזנבוים, "כיכר השבת", 26.1

למאבק מאוחד בהשמדה, בכיבוש ובפשיעה המאורגנת

זהירות מ"תסמונת קפלן"

הפלסטינית להתנגדות לגדר ולהתנחלויות, כוחות הכיבוש ומתנחלים ביצעו במהלך השנה שעברה 23,827 תקיפות נגד תושבים ורכוש ברחבי הגדה המערבית. לפי הנתונים, כוחות הכיבוש ביצעו 18,384 תקיפות, מתנחלים ביצעו 4,723, וכ- 720 מקרים פעלו שני הצדדים יחד. יצוין כי תקיפות המתנחלים אשתקד הובילו למותם של 14 פלסטינים.

הטיהור האתני של פלסטינים במזרח ירושלים נמשך גם הוא. כוחות הכיבוש מסרו השבוע הודעות הריסה ל-14 בתים בשכונת אליבוסתאן בסילוואן בטענה של בנייה ללא היתר. כי-120 תושבים בהם ילדים רבים עומדים לאבד את מקום מגוריהם. בינואר האחרון החריפה העירייה את הצעדים נגד השכונה והודיעה לתושבים על כוונה להפקיע שטחים נרחבים. בשכונת אליבוסתאן מתגוררים כ-1,500 תושבים ב-120 בתים. כ-80% מהבתים מסווגים כמועמדים להריסה ומצויים תחת צווים מידיים מכוח "חוק קמיניץ". במקביל מקדמות ממשלת הימין ועיריית ירושלים, באמצעות הרשות לפיתוח ירושלים (הרל"י), תוכנית בניין עיר (תב"ע) להתנחלות חדשה בשם "נחלת שמעון" בשכונת שיח' ג'ראח.

המאבק בפשיעה

ביום שבת (31.1) צעדו 70 אלף ערבים ויהודים ברחובות תל-אביב נגד הרצח והפשעה המאורגנת בחברה הערבית ונגד ההפקרות של משטרת בן גביר (ר' עמ' 5). זה היה מפגן סולידריות מרגש ומשמעותי, אחרי שלוש שנים בהן הציבור היהודי ליברלי הפגין ברחובות תוך התעלמות מוחלטת מהציבור הערבי וזוועות הכיבוש (ר' עמ' 8), אלפי יהודים הצטרפו לזעקתו הכואבת של הציבור הפלסטיני-ישראלי.

לאחר צעדה מרשימה, שכללה בעיקר קריאות וסימאאות בערבית, הגיעו המוחים לרחבה בכיכר הבימה. הנאומים כולם כללו דרישה מהממשלה וכוחות הביטחון לפעול לחיסול הפשיעה המאורגנת ולאיסוף כלי הנשק מהכפרים ומהערים הערביות. אך להפתעתי רק נאום אחד כלל התייחסות, ולו מעטה, למצב בעזה או בגדה, זאת למרות שבאותו היום נהרגו 28 מהפצצות הכיבוש. החריג היחיד היה יו"ר ועדת המעקב גמ'אל זחאלקה שהתייחס לכך בקצרה. נזכרת בהפגנה אחרת שהייתי בה ממש באותה הכיכר בחודש יולי אשתקד, אז ארגוני המחאה יצאו לראשונה להפגנה בקריאה להפסקת המלחמה. אך בדומה להפגנות רבות של ארגונים אלה, ההרעבה וההשמדה בעזה לא הוזכרו במהלכן אפילו פעם אחת. כתבתי אז מעל דפי עיתון זה: "איך איש אינו אומר אפילו מילה אחת על עזה! האם החיילים נלחמים בחלל?"

למרות שיש שוני במנגנוני הדיכוי הישראלי בין פלסטינים ברצועה, בגדה ובשטחי ישראל, כולם עדיין מנגנוני דיכוי, ומטרתם זהה – להבטיח את העליונות היהודית בין הים לנהר. המנגנון המאפשר את הרצח והפשעה הוא אותו מנגנון שמבצע רצח עם ברצועה וטיהור אתני בגדה. מאבק אפקטיבי במנגנון זה חייב להיות כולל ולהתייחס לכלל צורות הדיכוי. זוהי קריאה למובילי המאבק בפשיעה – היהודי מ"תסמונת קפלן", בה כבר נדבק ח"כ מנסור עבאס.

דויד מרגלית

הציבור הישראלי מאמין שיש הפסקת אש. כל החטופים, החיים והחללים, חזור, ואנו ממתינים כברוויזים שמחים במטווח לקראת המלחמה של טראמפ עם איראן. אך המציאות לא יכולה להיות רחוקה יותר. למרות שחלה ירידה במספר ההפצצות וכמות סיוע משמעותית יותר נכנסת, בעזה אין באמת הפסקת אש. לפי נתוני משרד הבריאות הפלסטיני, מאז זו הוכרזה, בעזה נהרגו מהפצצות הכיבוש 526 איש, כ-60% מהם נשים וילדים, 1,447 נפצעו ויותר מ-700 גופות נמצאו מתחת להריסות.

ביום שבת (31.1) נהרגו 28 אנשים מהפצצות הכיבוש ברחבי רצועת עזה. ביום שני (2.2) נהרג הילד אחמד נעים א' רבאיעה, בן שלוש, לאחר שספינות חייל הים ירו לעבר אוהלי עקורים במואסי (מקום שאוהבים לכנות בתקשורת הישראלית "האזור ההומניטרי"). באותו יום, הפציצו רחפנים ישראליים אוהל אכלים במחנה הפליטים נוסיראת והרגו שנים נוספים.

למרות שיפור בכמות הסיוע הנכנס, המצב ההומניטרי בעזה ממשיך להיות קשה מנשוא. 11 ילדים מתו מקור מתחילת החורף בעזה. וכאילו שהמצב לא היה קשה מספיק, ישראל הודיעה על הפסקת פעילותו ברצועה של הארגון "רופאים ללא גבולות", אף על פי שזה מספק חבל הצלה למערכת הבריאות הרופפת שם.

עבור מנהיגי המעצמות האימפריאליסטיות סבלם של העזתים שווה כקליפת השום. תחת מצג שווא של עזרה ותמיכה, הן מעוניינות לבנות את מקלטי המס "רפיח החדשה" ו"עזה החדשה" על גבם של הפלסטינים תוך מעורבות מינימלית שלהם בהחלטה על עתידם. בצד אלה דווח השבוע ב"גרדיאן" כי איחוד האמירויות מתכננת להקים את "הקהילה המתוכננת" הראשונה בדרום הרצועה בהסכמת ישראל וארה"ב. השכונה החדשה והמגודרת תספק לעזתים תשתיות שנלקחו מהם במהלך שנתיים של רצח עם - חינוך (שלא ברור עוד איזה מעצמה מערבית תחליט על תוכנו), בריאות ומגורים. התושבים יאלצו לעבור בדיקות ביטחוניות קפדניות כדי לצאת ולהיכנס לשכונה ולספק שלל פרטים ביומטריים. שבוע לאחר יום השואה הבינלאומי, מדינת היהודים מקדמת הקמת מחנה ריכוז סטייל המאה ה-21.

העמקת הכיבוש

במקביל להמשך ההשמדה בעזה, נמשכים ואף מתחזקים הסיפוח בפועל וטיהור האתני בגדה המערבית, בניצוחו של שר ההתנחלויות סמוטריץ' ובביצוע מחבלי הגבעות וחיילי הכיבוש. בשבוע שעבר תושבי הכפר הפלסטיני-בדואי ראס עין אל-עוג'א, קהילת הרועים האחרונה שנותרה באזור דרום בקעת הירדן ואשר במשך שנתיים סבלה מאינספור התנכלויות מצד מתנחלים והייתה סמל לאיתנות הפלסטינים מול הטיהור האתני, עזבה את בתיה.

מאז 7 באוקטובר 2023 הועתקו ממקומן יותר מ-33 קהילות בדואיות, הפרוסות ב-66 אתרים בגדה, מה שהוביל לעקירת 2,373 תושבים. המהלך איפשר למתנחלים להשתלט על שטחים בהיקף של מאות אלפי דונמים שבהם התקיימו הקהילות, ולהקים 114 מאוזנים חדשים. לפי הרשות

בצל המלחמה - עלייה בשיעור העוני

לקראת הוועידה ה-29 של מק"י

משבר האקלים הוא משבר קפיטליסטי

בדו"ח שהגיש הוועד המרכזי היוצא של מק"י לקראת ועידת המפלגה ה-29, שתפתח בשבוע הבא בשפרעם, הוקדש פרק למשבר האקלים. נאמר בו: "בעשורים האחרונים, תחת שלטונה של מערכת כלכלית קפיטליסטית פרועה, חווה העולם משבר סביבתי עמוק המתבטא בהאצה מסוכנת של שינויי האקלים על סוגיהם השונים. תאוות הבצע של המעמד הקפיטליסטי ושאיפתו הבלתי-פוסקת להגדלת רווחים על חשבון הטבע והאדם הן הכוח המניע המרכזי מאחורי ניצול-היתר של המשאבים הטבעיים וזיהום הסביבה, מה שמוביל להחרפת תופעת ההתחממות הגלובלית ולשיבוש המערכות האקולוגיות". הדו"ח מדגיש כי תוצאות המשבר "אינן עוד תיאורטיות או מרוחקות; האדם חש אותן באופן ממשי בחיי היום-יום, דרך השינויים הברורים בדפוסי האקלים: מיעוט משקעים, עלייה חסרת תקדים בטמפרטורות, ושיטפונות ושריפות באזורים רבים בעולם".

המשבר אינו בלתי-פתיר: "היידע המדעי של האנושות הגיע לרמה המאפשרת לספק פתרונות שורשיים באמצעות מעבר לאנרגיה נקייה ומתחדשת, אימוץ מודל פיתוח בר-קיימא השומר על משאבי הכוכב לדורות הבאים, והפחתת הצריכה האנושית. אך ההיגיון הקפיטליסטי של רווח, השקעות והצבר הון עומד כחסם מרכזי בפני שינוי חיוני זה". משבר האקלים פוגע במיוחד בישראל ובמזרח התיכון, ומחרף את הבעיות הקיימות באזור: "המדיניות של הכיבוש מוסיפה גורם נוסף המחרף את האסון הסביבתי. באמצעות שוד משאבי השטחים הכבושים והעברת תעשיות מזהמות ומסוכנות אליהם, מתקבע מודל של ניצול כפול: ניצול העם וניצול האדמה. אך הטבע אינו מכיר גבולות מלאכותיים, ותוצאות ההרס הסביבתי יפגעו בסופו של דבר בכולם".

לפי הדו"ח, התמודדות אמיתית עם המשבר דורשת מדיניות המעמידה את האינטרס הציבורי והסביבה במרכז: צמצום ניצול המשאבים, הפחתת הצריכה, והאצה במעבר לאנרגיה נקייה. "אך למדינה, המשרתת במהותה את האינטרסים של בעלי ההון והכיבוש, אין הרצון הפוליטי לנקוט צעדים רציניים. להיפך, הממשל האמריקאי הנוכחי בראשות טראמפ, פטרונה של ממשלת ישראל, אינו מכיר במשבר האקלים העולמי ומכחיש באופן גורף את השינוי המסוכן המתחולל בכדור הארץ, ובמקביל מעודד תהליכי תיעוש וצריכת אנרגיה מזהמת".

בסיום הפרק נכתב: "אנו במפלגה הקומוניסטית רואים במאבק למען שימור האקלים והמערכות האקולוגיות של כדור הארץ חלק בלתי-נפרד מן המאבק המעמדי הרחב למען עתיד האנושות. חובתנו להציב נושא זה בראש סדר יומנו לא רק מתוך ראייה מעמדית, אלא גם מתוך חתירה לצדק עבור בני העם הפלסטיני בשטחים הכבושים החשופים לשוד, להתנחלות ולגניבת משאביהם: מים, אדמה, ואף עצי הזית המהווים מקור פרנסה וחיים לאיכרים הפלסטינים".

דו"ח העוני של הביטוח הלאומי ל-2024 שפורסם בשבוע שעבר מצביע על עלייה בשיעור העוני, ועל החמרה מתמשכת במצבם הכלכלי של ילדים. כ-2 מיליון ישראלים חיים בעוני, מהם 880 אלף ילדות וילדים – יותר מרבע מכלל הילדים בישראל. בביטוח הלאומי אומרים שהעלייה בשיעור העוני קשורה קשר ישיר למלחמה ולהשפעותיה הכלכליות ההרסניות על החברה בישראל. משפחות עם ילדים נפגעו באופן ישיר ממחיר המלחמה; היעדרות הורים משוק העבודה בשל מילואים; פינוי; פיטורים; פגיעה בעסקים קטנים ופרנסת עצמאיים. כמו כן, יוקר המחיה, שהאמיר במהלך המלחמה ונמשך גם כעת, תרם אף הוא להעמקת העוני.

שר האוצר, בצלאל סמוטריץ', אמר השבוע בכנסת כי ממשלת הימין ניהלה מדיניות כלכלית "נהדרת" שהביאה תוצאות חיוביות. אך שיעור העניים בישראל טיפס ב-2024, בעיקר בקרב ילדים – בגלל התקציבים הנרחבים שהוציאה ממשלת הימין למימון המלחמה והכיבוש. ב-2025, לפי אומדנים ראשוניים, המצב חריף עוד יותר, ובשנה שעברה נרשמה לראשונה זה ארבע שנים החרפה במדדי האי-שוויון.

מדו"ח הביטוח הלאומי עולה גם כי קו העוני ב-2024 עלה: יחיד שהכנסותיו נמוכות מ-3,547 שקל בחודש חי בעוני. קו העוני של זוג עומד על הכנסה של 7,095 שקל בחודש, וקו העוני של זוג עם 3 ילדים – 20 אחוז ממשקי בית בישראל – עומד על 13,303 שקל בחודש. דו"ח העוני מצביע על כך ש-28% מהישראלים חיים באי-ביטחון תזונתי בשל סיבות כלכליות, וביניהם מיליון ילדים. 26% מהישראלים לא מצליחים לממן מזון בריא – נתון המעיד על עומק המצוקה מעבר להגדרת העוני הרשמית. למרות זאת מדובר בירידה בהשוואה לשנת 2023, בה השיעור היה 33.4%.

יצוין שקצבאות הביטוח הלאומי ומענקים מנעו החמרה דרמטית במצב. לפי הנתונים, ללא התערבות המדינה, תחולת העוני בקרב הישראלים הייתה מזנקת ל-31.5%, ותחולת העוני של משפחות ללא התערבות הממשלה הייתה מגיעה ל-34.5%. הדו"ח מאשש את המגמה הברורה: בפריפריה הגיאוגרפית והחברתית מתמודדים עם עוני רבים יותר יחסית למשקלם באוכלוסייה. 65.1% מהעניים הם תושבים בפריפריה ואוכלוסיות מוחלשות, ביניהם משפחות ערביות וחרדיות, שמשקלן כמעט פי 2 מחלקן באוכלוסייה הכללית.

ישראל במקום מבין

לא ייפלא אפוא שלפי בדיקה השוואתית שערך הביטוח הלאומי, ישראל מדורגת במקום מבין בשיעורי העוני בין המדינות הקפיטליסטיות המתקדמות החברות בארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (OECD). גם כאשר בוחנים את העוני בישראל לפי הכנסה כלכלית (ללא קצבאות ומענקים) ישראל מדורגת במקום התשיעי בשיעור הנפשות העניות בין 38 המדינות הקפיטליסטיות החברות בארגון הבינלאומי.

לדברי מנכ"ל ארגון לתת, ערן וינטרוב: "הדו"ח עדיין לא מביא לידי ביטוי את השלכות המלחמה ויוקר המחיה במלואן והמצב בשטח חמור הרבה יותר. יש בישראל הרבה יותר נפשות וילדים עניים, שכן עלות המחיה גבוהה משמעותית מקו העוני הווירטואלי של המוסד לביטוח לאומי, שמתבסס רק על הכנסה ולא על ההוצאות הדרושות למחיה בסיסית. חייבים להכניס לתקציב המדינה מימון לתוכנית לאומית לצמצום העוני ואי השוויון, להציב יעדים מדידים ולהקים את הרשות הלאומית למאבק בעוני".

המוני יהודים וערבים נגד הפשע המאורגן

"חיי ערבים חשובים" - מפגינים בתל-אביב נגד הפשיעה (צילום: יונתן זינדל/פלאש 90)

אחרון הדוברים היה ד"ר ג'מאל זחאלקה, יו"ר ועדת המעקב. זחאלקה כינה את בן גביר "שר הפשיעה", והציג את רשימת הדרישות מהאמונים על הביטחון האישי והציבורי במדינה: "ניטרול ארגוני הפשיעה בחברה הערבית, פיענוח תיקי רצח, פירוק החברה ממשק וחיסול הפשיעה הכלכלית". זחאלקה קשר בנאומו בין המאבק בפשיעה לבין ההתנגדות למלחמה בעזה ולהפרות הפסקת האש בידי ישראל. בסיום דבריו אמר: "אני נפעם ממה שעניי רואות – ערב היסטורי. התאספנו כאן במפגן אדיר של סולידריות אזרחית, של שותפות בין אזרחים בזעקה גדולה נגד הפשיעה ונגד ממשלה שמזינה אותה. בשם ועדת המעקב ובשם כלל הציבור הערבי אני מודיע: לא נרפה! מאבקנו יימשך עד השגת היעד המובן מאליו: חיים רגילים ונורמליים בלי אימת הפשיעה, האלימות והפרוטקשן. כל כך פשוט, כל כך נחוץ".

תחילתו של מאבק

ח"כ איימן עודה (חד"ש) מסר לאחר העצרת ההמונית: "70 אלף מפגינים הגיעו הערב לכיכר הבימה. הם הגיעו מכל מקום – מהצפון, מהמרכז ומהדרום; ערבים ויהודים, כולם יחד, עם מסר ברור אחד: די להפקרה ולפשיעה. אנחנו רוצים לחיות. זו רק תחילתו של מאבק משותף בלתי אליים ובבלתי מתפשר. אנחנו ננצח. החיים ינצחו".

בתום העצרת המתינו למוחים המתפזרים בריונים מהימין. חלקם עטו מסיכות של בנימין נתניהו. אנשי הימין גידפו את המוחים, צעקו לעברם קללות, השוו אותם לחמאס, וקראו "שמאלנים בוגדים". אנשי ימין נוספים הציקו למשפחות של ערבים ויהודים ואף קיללו אותן בדרך לאוטובוסים. פעילי הימין הקיצוני מרדכי דוד וביריוניו התעמתו עם מפגין ערבי מבאקה אל-גרביה, שנעצר לאחר מכן בידי המשטרה.

ארגון יוזמות אברהם עדכן כי 32 ערבים קיפחו את חייהם מתחילת שנת 2026 בנסיבות הקשורות לפשיעה ולאלימות, מתוכם 29 נורו למוות. בין הקורבנות היו גם שתי נשים, וכן גבר שנורה בתארבין בידי שוטר. בתקופה המקבילה אשתקד היו 21 נרצחים בחברה הערבית.

שמואל אורניץ

יותר מ-70 אלף ערבים ויהודים השתתפו במוצ"ש (31.1) בעצרת מחאה נגד הפשיעה בחברה הערבית שנערכה בכיכר הבימה בתל-אביב, בהובלת ועדת המעקב של הציבור הערבי. רבבות התאספו מוקדם יותר ברחבת מוזיאון תל אביב, משם צעדו לכיכר. לפי המארגנים, כ-140 אוטובוסים שיצאו מהיישובים ירושלים, חיפה, נצרת, רהט ועוד עשרות יישובים ערביים הובילו את המפגינים לתהלוכת הדגלים השחורים.

בצעדה אל העצרת השתתפו רבבות מוחים כשהם מניפים מאות דגלים שחורים וקראו: "מהצפון ועד הדרום, אנחנו לא רוצים לראות פושעים", ו"המשטרה, המשטרה, דם ילדינו לא זול". רחבת מוזיאון תל אביב, בה התאספו המוחים, כונתה עד יום שישי "כיכר החטופים". הפעילים הקימו מיצג של דומינו בדמות השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר, והנוכחים הוזמנו להפיל. בין המפגינים היו כל חברי הכנסת של סיעת חד"ש-תע"ל, וכן אלפי חברי מק"י וחד"ש ואוהדיהן.

העצרת נפתחה בדקת דומייה לזכר הנרצחים, לרבות 27 האזרחים הערבים שנרצחו בחודש ינואר בלבד. המפגינים נשאו תמונות של הקורבנות וכן שלטים עם הכיתובים: "שני מיליון אזרחים מתים מפחד", "להיאבק בפשיעה, לאסוף את הנשק" ו"חיי ערבים שווים" – בדומה לכרזה שמגיפים בארצות-הברית הנאבקים בגזענות כלפי שחורים.

בתום דקת הדומייה נאם ראש עיריית סח'נין, מאזן גנאיים, יו"ר ועד ראשי הרשויות הערביות. בתחילת נאומו הזכיר את ראש הממשלה בנימין נתניהו, והקהל הגיב בשריקות בוז צורמות. גנאיים הוסיף: "תחת הממשלה הנוכחית נרצחו יותר מ-750 אזרחים בחברה הערבית. ביבי, נכשלת – לך הביתה!". ח'יתאם אבו פנה, שבנה פיראס נרצח בספטמבר האחרון, אמר: "אני כאן היום לא כדי לבכות אלא כדי לצעוק ולדרוש צדק. אני דורשת שאימהות לא יצטרכו לפחד לגורל בניהן". במהלך נאומו פרצה אבו פנה בבכי. אחריה נאם פרופ' ברק מדינה, לשעבר רקטור האוניברסיטה העברית. "אנחנו פה כדי להביע הזדהות עם הכאב, הפחד והאובדן הנורא. המאבק הזה הוא מאבק משותף של ערבים ויהודים. המדינה חייבת להיות דמוקרטית ושוויונית", אמר.

אנחנו ננהר לקלפיות

בעקבות מדינה נאם ראש עיריית רהט טלאל אל-קרינאווי. בנאומו התייחס אל-קרינאווי לביקורו של נתניהו בנגב המערבי, כמה ימים לאחר מבצע משטרי ממושך בתראבין בו נורה למוות מוחמד חוסיין תראבין אלסאנע בידי שוטר: "ציפינו שראש הממשלה יגיע לשמוע, להקשיב לכאב ולמצוקה של היישובים הבדואיים. במקום זאת הוא מצא שעיר לעזאזל ולא נמנע מהמשך ההתקפה נגדנו". אל-קרינאווי סיים את נאומו במילים: "אני רוצה להגיד לאבו יאיר: אנחנו ננהר לקלפיות כדי לחסל את הגזענות והאפליה ולחזק את הדו-קיום בנגב", וזכה בתשואות רמות מהקהל.

השחקנית הוותיקה רבקה מיכאלי דרשה בדבריה בעצרת: "מדינה של כל אזרחיה, ללא הבדל דת או גזע". היא ציטטה מהמחזה "הסוחר מוונציה" של שייקספיר: "אם אתם דוקרים אותנו, אנחנו לא מדממים? אם מדגדים אותנו אנחנו לא צוחקים? אם מרעילים אותנו אנחנו לא מתים?".

מפגינים בתל-אביב נגד הפשיעה, 31.1 (צילום: זו הדרך)

לקראת ועידת המפלגה: במה דנים הקומוניסטים המאבק בפשע המאורגן בחברה הערבית

מתרחבות ודוחפות עוד ועוד משפחות עניות ממילא לקריסה כלכלית. כך, משפחות ערביות נאלצות לפנות לגורמים עבריינים לשם נטילת הלוואות בשוק השחור, ועסקים מקומיים סובלים מתופעת דמי החסות אשר נוגסת בכל חלקה טובה. מציאות זו גרמה לקריסת עסקים משפחתיים רבים. נתון חמור אפילו יותר מצביע על כך, שכתוצאה מתופעת דמי החסות העבירו אלפי משפחות את מרכז חייהן אל מחוץ למדינה, בעיקר למדינות שכנות כגון קפריסין, יוון וטורקיה. "לא מדובר במשפחות או ביהידים המעורבים בפשיעה, אלא במשפחות שנפלו קורבן לפשעי דמי החסות, אליהן מצטרפים צעירים שמחפשים חיים שקטים יותר – ולא מן הנמנע שזו אחת המטרות במתן האפשרות מצד המדינה לפשיעה המשתוללת", הודגש.

המדינה לא ממלאת את חובותיה

מק"י מציינת כי כחלק ממדיניות האפליה הגזענית והניאו-ליברליזציה בעשורים האחרונים, נסוגה המדינה ממילוי חובותיה הבסיסיות ביותר כלפי אזרחיה. נסיגה זו באה לידי ביטוי בהרס מערכת החינוך, במחסור בתעסוקה, בהעדר פתרונות דיור וקרקעות לבנייה, ובתשתיות ההרסות ביישובים הערביים. כתוצאה מכך החרפו בעיות כלכליות וחברתיות: כ-40% מהמשפחות הערביות נמצאות מתחת לקו העוני, וכ-30% מהצעירים הערבים בגילאי 18-24 חסרי כל מסגרת: ללא השכלה, ללא הכשרה מקצועית וללא עבודה. צעירים אלה הם טרף קל עבור גורמי הפשע, המציעים רווח קל ואפשרויות להשתלבות בחברה הצרכנית הנהנתנית, תוך מיזעור המחיר האישי. לכן, מדגיש הדו"ח, נוסף לפתרונות ברמת אכיפת החוק חיוני להשקיע את המשאבים הנדרשים להתמודדות יסודית עם הפערים החברתיים והכלכליים שהם הקרקע המזינה את הפשע המאורגן.

א. בן יאיר

בחמש השנים האחרונות נרצחו בישראל כמעט אלף אזרחים ערבים בידי ארגוני פשיעה. נתוני הפשיעה בחברה הערבית עולים בהתמדה מאז שנת 2000, כאשר כמעט בכל שנה עוקבת נרשם שיא חדש במספר הנרצחים. השנים 2019 עד 2022 היו גם הן שנות שיא, למרות טענות ממשלת נתניהו כי היא מיישמת תוכנית לריסון הפשיעה, כפי שטענה גם ממשלת נפתלי בנט-יאיר לפיד שקמה בעקבותיה. עם זאת, בשנים 2023 עד 2025, לאחר שהכהניסט איתמר בן-גביר השתלט על המשרד לביטחון לאומי והמשטרה, הנתונים גבוהים אף יותר.

בדו"ח שהגיש הוועד המרכזי היוצא של מק"י לקראת ועידת המפלגה ה-29, שתפתח בשבוע הבא בשפרעם, הוקדש פרק לפשע המאורגן בחברה הערבית ולמאבק בו. בדו"ח נאמר: "כל ממשלות ישראל, גופי המודיעין ומוסדות השלטון השתמשו בפשיעה ובאלימות המשתוללים בחברה הערבית ככלי לפיצולה ולפרימת המרקם החברתי שלה, תוך הסחת דעתו של הציבור הערבי מהתמודדות עם המלחמה, הכיבוש והמדיניות הגזענית. בשנים האחרונות חתרה הפשיעה גם תחת יסודותיה הכלכליים המעורערים ממילא של החברה הערבית".

קריסה כלכלית

עוד נכתב בפרק כי רשויות השלטון הרלוונטיות, בהוראה ישירה של הממשלה, עוצמות עין מול כנופיות הפשע המאורגן ומול הפצת כלי הנשק, כל עוד נשק זה מכוון נגד ערבים. לפי דיווחים שונים, 90% מכלי הנשק המסתובבים בחברה הערבית מקורם בצבא – וכל זאת מתחת לאפס של גורמי אכיפת החוק. מעורבותם של מוסדות השלטון בפשיעה ובאלימות המשתוללות מתבטאת גם בהיעדר העמדה לדין ואיסוף נשק, כמו גם בשיעור נמוך מאוד של זיהוי מבצעי פשעים אלה.

לדברי מק"י, התוצאות הוות האסון של מעגל הפשיעה והאלימות אינן עוצרות ברצח ובפציעות בלבד, אלא

מאות אלפים מאזרחי קובה מפגינים בהוצאה נגד ההתערבות האימפריאליסטית של ארה"ב באמריקה הלטינית (צילום: סוכנות הידיעות פרנסה לטינה)

הממשל האמריקאי פועל לעצירת האספקה של נפט לאי טראמפ קורא לחסל את קובה

באופן ריבוני עם קובה. הוא תיאר את הצעד כניסיון לשתק עוד יותר את הכלכלה המתמודדת עם קשיים רבים. גם ממשלות סין, וייטנאם וונצואלה פרסמו הצהרות במחאה על הצעד, בהאשימן כי פעולתה של ארה"ב מפרה את החוק הבינלאומי ואת עקרונות הסחר הבינלאומי. קובה מתמודדת כעת עם מחסור חמור בדלק, מה שמוביל להפסקות חשמל נרחבות. אספקת הנפט של המדינה נפגעה קשות לאחר שמשלוחים מוונצואלה שובשו בידי ארה"ב לאחר שזו חטפה את הנשיא ניקולס מדורו ואשתו והטילה מצור ימי. עד לחטיפת הנשיא מדורו ב-3 בינואר האחרון, הייתה מקסיקו ספקית הנפט הגדולה ביותר של קובה - כ-44% מהייבוא. ספקיות אחרות: ונצואלה עם 33% מהייבוא ורוסיה עם כ-10%, וכן שיעור קטן מאלג'יריה. קובה אמנם מפיקה נפט בשטחה, אך בכמויות קטנות המיועדות לתחנות הכוח.

בוונצואלה הפריטו את תעשיית הנפט

במקביל הודיע טראמפ כי הודו תרכוש נפט מוונצואלה במקום לייבא מאיראן ומרוסיה. בשיחה עם עיתונאים ציין הנשיא כי "הרעיון העומד בבסיס העסקה כבר סוכם". הדברים נאמרו על רקע הדיווחים כי וושינגטון עודדה את דלהי לחדש את רכישת הנפט מוונצואלה במטרה להחליף את הייבוא מרוסיה שעליה הוטלו סנקציות.

בעקבות לחצי הממשל האמריקאי, הודיעה נשיאת ונצואלה הזמנית, דלסי רודריגס, בסוף השבוע שחלף כי הפרלמנט החליט להפריט את תעשיית הנפט המקומית. המפלגה הקומוניסטית של ונצואלה מתחה ביקורת קשה על ההחלטה והאשימה: "דלסי רודריגס מחסלת את מורשתו של הנשיא הוגו צ'אבס המנוח". עוד הזהירה המפלגה מפני "הפיכת ממשלת ונצואלה הריבונית לממשלת בובות המופעלת בידי האימפריאליזם האמריקאי". מפלגות נוספות בשמאל העקבי מתחו אף הן ביקורת קשה על מהלך ההפרטה.

נמרוד עובד

בעת שהמבטים מופנים לעבר איראן והחשש הגובר מפני התקפה אמריקאית, הבטיח נשיא ארה"ב דונלד טראמפ בסוף השבוע האחרון "לחסל את קובה". טראמפ חתם על צו המכריז על "מצב חירום לאומי" בעילה של איום "חריג וחמור" על ביטחון ארצו מצד קובה. בצו נקבע מנגנון לסנקציות – הטלת מכסים על המדינות שיספקו נפט לקובה, וזאת כחלק מהפעלת לחץ כלכלי על האי הסוציאליסטי.

לפי הדיווח באתר "פוליטיקו", הצו מעניק לממשל סמכויות נרחבות לקבוע היטלים על יבוא ממדינות שיימצא כי הן מסייעות להוואנה. זו העלאה משמעותית של הסיכון הכלכלי למקסיקו המספקת נפט לקובה, במיוחד לקראת הבחינה המחודשת של הסכם הסחר החופשי בין ארה"ב, מקסיקו וקנדה. במקסיקו עצמה מתמודדת הנשיאה קלאודיה שיינבאום עם לחצים פנימיים גדולים מצד מפלגת השלטון "מורנה", השומרת על קשרים היסטוריים ואידיאולוגיים עם קובה, מצד מפלגות השמאל ובהן העבודה והקומוניסטית ומצד איגודים מקצועיים רבים.

שיינבאום, אמרה ביום שני (26.1) כי מקסיקו תחפש פתרונות חלופיים כדי להמשיך ולתמוך בקובה. היא הזהירה כי קיצוץ באספקת הנפט עלול להוביל ל"משבר הומניטרי נרחב" בקובה, שישפיע על תחבורה, בתי חולים וגישה למזון. שיינבאום הנחתה את משרד החוץ המקסיקני ליצור קשר עם ארה"ב כדי לברר את היקף הצו הנשיאותי.

ארצות-הברית הטילה אמברגו מקיף על קובה עוד בשנת 1962, בעקבות ניצחון המהפכה בהנהגת פידל קסטרו ב-1959. האו"ם תיאר מדיניות זו כמשטר הסנקציות הבלתי חוקיות והחד-צדדיות הארוך והקשה ביותר בהיסטוריה האמריקאית.

משבר כלכלי בקובה

בפוסט שפרסם ברשתות החברתיות ביום שישי (30.1) כתב הנשיא הקובני מיגל דיאס-קאנל כי ארה"ב משתמשת ב"תירוצן שגוי וחסר בסיס כדי להטיל מכסים על מדינות שסוחרות בנפט

מקורות ההפיכה המשטרית

זרועותיו: האזרחית והצבאית. הוא נכתב עבור האנשים עמם עמדנו אנחנו, מתנגדי הכיבוש, שכס אל שכס. אלו שנעו באי-נוחות וזעפו בראותם את תמונותיהם של הילדים המורעבים מעזה במרחק של מטרים ספורים מתמונותיהם של החטופים הישראליים. לספקנים שעוד מאמינים בצדקתו של המשטר או בפעולותיו, מציע ספרד לצעוד כמה צעדים נוספים, להרחיב את יריעת הביקורת ולסמן את מחוללי ההפיכה המשטרית, המתנחלים הכהניסטים שמחה רוטמן, בצלאל סמוטריץ' ואיתמר בן גביר, כאבות חיסול יסודות המשטר הדמוקרטי החלקי והפגום ששרר בארץ.

סמוטריץ', הנקרא שר האוצר אך בפועל הוא שר ההתנחלויות במשרד הביטחון, רקס את הסיפוח המשפטי. "המהפכה המשטרית שממשלת ישראל מבצעת על ידי שינוי המבנה הממשלי הישראלי בגדה אינה כוללת בינתיים הכרזת סיפוח. למרות זאת, מדובר בסיפוח. סיפוח הבנוי מאלפי פרטי-פרטים, סיפוח באלף חתכים", נכתב בספר. למעשה, הצעדים לביטול עילת הסבירות ולשינוי הרכב הועדה למינוי שופטים הם רק חלק משינוי משטרי כולל שהממשלה מחוללת. אך פרטי השינוי הם כה בירוקרטיים שאינם ידועים לרוב הציבור. סמוטריץ', בעזרתם הנאמנה של אנשיו, סיפח דה יורה את ההתנחלויות לישראל גם אם ללא כל הכרזה רשמית.

בג"ץ מעניק הכשר להתנחלויות

כמשפטן מצביע ספרד גם על תפקידו של בג"ץ בהכשרת שרץ ההתנחלויות. הוא כותב כי במובן זה ההפיכה המשטרית של המתנחלים היא ממש "רצח אב". ביד אומן הקימו משפטים ישראליים בשטחים משטר אזרחי נפרד לישראלים ומשטר צבאי לפלסטינים. אלה גרמו לקהילה הבינ"ל להאמין כי השטחים מוחזקים לזמן מוגבל, עד שישררו התנאים למשא ומתן בין הישראלים לבין הפלסטינים. פסיקה אחר פסיקה, החלטה אחר החלטה, קם לו בכמעט שישים שנה משטר עליונות יהודית המאיים לכלות את יוצרו ובוראו, בית המשפט העליון. זו קביעה מעניינת של ספרד. בתי המשפט, שהם מעוז הליברליות וזכויות האזרח, הגנו על אורח החיים החילוני והכשירו נישואים חד-מיניים. אך גם יצרו כמו ידיהם את פרי הבאוושים הזה. ספרד: "מערכת המשפט הישראלית היא בורג מרכזי בשימור האתנוקרטיה הישראלית. בית המשפט הישראלי אולי קידם סדר יום ליברלי של זכויות יסוד, אבל לא שכח לרגע, גם בתוך הקו הירוק, שהוא משרת רק לאום אחד".

זו נקודה שראוי לפתח במאמרים ובספרים נוספים. לקראת סופו של הספר, נעזר מיכאל ספרד בסיפורם של האזרחים הבדואים בנגב כדי להנכיח את התפשטות המשטר האתנוקרטי מהשטחים הכבושים לתוך שטחי המדינה: "אין מנוס מהתובנה שההפרעה האישיותית החברתית הזאת אינה מוגבלת גיאוגרפית - לשטחים הכבושים; או בזמן - לשנים האחרונות". הצהרותיהם של כל ראשי המפלגות מיאיר גולן ועד בנט מעוררות קבס. הקריאה לגיוס חרדים היא זריית חול בעיני הציבור. אלה המאמינים בדמוקרטיה וזכויות אדם צריכים לשאול עצמם לקראת הבחירות שאלות קשות ולקבל החלטות קשות. דמוקרטיה זה גם סיום הכיבוש, הסדרת היישובים הלא מוכרים בנגב, טיפול בפשיעה בחברה הערבית והקמת מדינה פלסטינית בצד ישראל.

זוהר אלון

שר האוצר וההתנחלויות בצלאל סמוטריץ' (שני משמאל) סמוך לכיתוב 'חיות לערבים' (צילום: מועצה אזרחית שומרון)

"כיבוש מבית: מקורות ההפיכה המשטרית", ספרו של מיכאל ספרד, עו"ד ופעיל זכויות אדם, יצא לאור לאחרונה בהוצאת קרן ברל כצנלסון. הספר מופנה למאות אלפי הישראלים שגדשו את הרחובות שבת אחר שבת, צומת אחרי צומת ויחד עם זאת הדחיקו את פיל העליונות היהודית והכיבוש שבחדר. ספרד, היועץ המשפטי של ארגון "יש דין" והעומד בראש משרד עורכי דין מצליח בשני העשורים האחרונים, מייצג את קורבנות הכיבוש בתיקים שונים בבג"ץ. במקביל הוא מנסה לפקוח את עיניהם של מאות אלפי אנשי המרכז-שמאל לגבי עוולות המשטר.

בפתח הדבר לספר, מביע ספרד תרעומת ותסכול נוכח התנהגותם של מאות האלפים שיצאו לדרוש דמוקרטיה אך הסיתו את מבטם מאי-הצדק המשתרע לאורכה ולרוחבה של הארץ: "כך התבהר לי שאנחנו לא באמת באותו מאבק; שהמאבק שלהם הוא אחר לגמרי; שאולי אחת הדרישות שלנו – סיום הכיבוש הישראלי וחירות פלסטינית – חופפת, אבל המניעים לדרישה הזאת שונים לגמרי". יש מקום לתהות מדוע להצטרף להפגנות למען שימור המשטר הלא צודק הקיים, שראשיהן מסתפקים בהגנה על זכויות הרוב היהודי בלבד הנמצאות בסכנה מצד שלטון תאב כוח ושררה. התשובה היא שהפגנות במהותן אינן סטטיות ואנשים אינם סטטיים. דעותיהם ומאוייהם של אנשים משתנים, ומפגשים בלתי אמצעיים הקורים בהפגנות משפיעים על תפיסות עולמם.

הגוש נגד הכיבוש

אנשי "הגוש נגד הכיבוש" דיברו בשפה אחרת מהרוב המוחץ של המפגינים, ובכל זאת, עשרות מהם התעקשו להגיע להפגנות המיינסטרימיות ולחשוף בפני הציבור את המציאות בשטחים הכבושים שאינה מקבלת בימה והתייחסות. הגוש היה הצלחה, ובתקופה שלפני 7 באוקטובר החלו להופיע פה ושם דוברים עם מסרים שונים מהמסרים הרגילים. מעל בימות ההפגנות החלו לדבר באופן גלוי על פתרון שתי המדינות ועל שוויון לכל האזרחים, יהודים וערבים. גנרלים וראשי ממשלה לשעבר כמו אהוד אולמרט ואהוד ברק החלו להשמיע זמירות על מרי אזרחי ושינוי מן היסוד.

ספרו של ספרד איננו מחדש לפעילי זכויות אדם ומתנגדי הכיבוש שלמדו וחקרו את המשטר הישראלי על שתי

'המזבח שבגן': מבט שירי נוקב וייחודי

גופה בלב ים". כהן משתמשת בציטוטים המדברים בשפת השיח האמנותי, בסגנון הטקסטים האוצרותיים המלווים תערוכות. עם זאת הסצנה קשה וקיצונית כחלק ממיצג כביכול. הדבר מעלה שאלות לגבי הטקס המתואר, בלבול ופער שנוצרים מהתיאור הפשוט שהוא בעצם מופרע.

השירים מתרוקנים מתוכן ומתמלאים ושם נמצא כוחם. מתקיימים כמו שהם, שונים והחלטיים. לשירה כהן היכולת לברוא צירופים מעולמה שלא מנסים להתאים את עצמם ולהסביר את עצמם: "השפה שלי נבלעת / לאן היא נבלעת? / היא נבלעת לאן שזורם הדם / אבל אני אומרת, הדם שלי מוצק". במשפט הזה נחשף קצהו של סוד "המזבח שבגן". השפה זורמת כמו הדם, היא נבלעת והיא גם מוצקה כמו דם שנקרש והותיר כתם.

פנימה והחוצה

התנועה שנוצרת בעולם השירי של כהן היא רב-כיוונית, פנימה והחוצה, יש בה התקדמות וגם מעגליות. כוחה המניע מנותב במחשבה המוטמעת בשפה. כלומר נוצרת מין אנרגיה המחזיקה בתוכה הדהוד פנימי: "וכח שחסר / מתוך התנופה / בא ופתאום / משלים את עצמו".

אניגמטיות ביחד עם אקטואליה, במובן שבסוד עצמו יש רלוונטיות. כמו שהמציאות אף פעם לא לגמרי ברורה, גם כשמאוד מתאמצים להבין. בהתאם לכך המשוררת בוחרת להבליט רגע מסוים ולהיאחז במה שניתן, להגיד את מה שאפשר באופן פשוט שעדיין לא עושה אותו מובן בהכרח אבל גם לא מסובך.

בשיר של שירה כהן יכולים להתקיים יחד שקית תפוצ'פס, יהודית רביץ, פירה עם סלק, מלחמה ונזירה. היא לא מוותרת על כל נדבכי המציאות וכל גווניה. כך נבנית הדרמה המאופקת, כמו בשיר הקצר "מגפה": "עם מסכה ובלי חזיה / טיול עם הכלב / בלילה". כמו כן נוכח בשירתה יסוד הדיוק. לא במובן של ליטוש וברירת מילים, אלא במובן הסיפורי, שבפואטיקה שלה מתקיים ברבגוניות הבלתי מתפשרת, בהסתכלות ובדרך שהמשוררת נושאת את מבטה - בחרדה, בפיקחון, בהקפדה ובדיוק: "אני אכתוב עכשיו תיאור מדויק / ראיתי אותה עם שני הבנים / קוטפים חוביזה בחצר של הבית".

גם היופי מדבר מפי המשוררת. יופי עדין ונוגה ויופי ברור. מתוכה קמה לחיים שירה שיש בה מקום להכל, גם ל"שפל, מוזר ומודר" כמו שנכתב באחד השירים בסופו של הספר. בקטע שנקרא "אמנית צעירה" מסופר על אמנית עם אובססיה ליוקו אונו העושה הסבת מקצוע לנדל"ן. ניתן לומר שבשירים האחרונים בספר עוסקת המשוררת בדמותה שלה. היא סורקת את עצמה באופנים אינטואיטיביים שלא מסתתרים מפני משהו, היא חשופה בכוונות שלה: "להגיד / שהמאמץ נראה לי וולגרי / מכדי להגיד למישהו תודה / וגם לספר / שהיתה לי מפה / ושסימנתי חצים".

זו תחושה של כיוון ברור ועם זאת השירים רוויים הפתעות אישיות וציבוריות: "שתמיד יהיה לי עם מי לדבר / שתמיד תהיה לי יכולת ללכת / שתמיד יהיה לי כסף בבנק". באיחולים אלה שמאחלת המשוררת לעצמה בשיר "סף-זקנה" אפשר לראות איך הפחד האישי נוגע בנושאים חברתיים רחבים. במקומות אלה וכך גם באחרים נמצאת התשוקה לחיים, היא מתמידה להופיע באופנים שונים ויש בה משהו מרהיב ומדבק.

לריסה מילר

המשוררת שירה כהן (צילום: עמוד הפייסבוק של כהן)

"המזבח שבגן", ספרה החדש של המשוררת שירה כהן, הוא מעין דלת קסמים להקשבה. הספר הזה דומם, מדבר ומקשיב, מקשיב וער למתרחש. קולה של המשוררת הוא כעד לקיים. היא רואה את האיש, היא מבחינה באישה, בפעולותיהם, בבחירותיהם. המבט של הכותבת חד וישיר והוא מלווה את הקורא לא פחות משהקורא מלווה אותו, הולך בציודו וכורה אוזן.

כל החושים פועלים, גם העין עוקבת ומתמקדת בהתרחשויות הנגלות. "השיחה מתנתקת והם שוב מדברים / היא מתרכזת במוזיקה שהיא אוהבת / והוא עושה משהו על המחשב". צלילים שהם מילים תופסים את מקומם על הדף, גם כטקסט, רצף הברות בקונטקסט מלחמתי. בשיר אחר מצוין כי נכתב אחרי שבעה באוקטובר, מדובר באילמות מסוימת, בריחוק ובו בזמן "...להיות ניצב במקום".

קטע פרוזה יפה בספר שנקרא "ממהר" הוא מעין סיפור קצרצר על גבר הפוגש שתי נשים ויושב איתן לקפה. הגבר מתואר כאדם ממהר ומחייך. אדם המבחין בשתי נשים ובוחן אותן. זה מפגש שיש בו תקשורת לא שגורה המתבססת על פרטי מידע מהמרחב הפיזי-ויזואלי ועם זאת יש בה קד'ואליות ופתח להמשך.

מיסתורין אגדתי

בשיר מעניין בשם "לחם" מתארת כהן ריטואל של נשים האופות לחם וגברים הנלחמים בקרב. היא מתארת הוויה נשית בה הנשים נמלטות מפני הגברים, וכשהם חוזרים הם אוכלים את הלחם שהנשים אפו. יש כאן מיסתורין אגדתי הלקוח כמו ממיתולוגיה כלשהי. בשירתה של שירה כהן יש סיפוריות ושפה דיבורית בעלת גוון מיוחד הנותנת למילים הפשוטות תחושה של התרחשות יוצאת דופן, גם אם כביכול אין בה משהו חריג. המשוררת מכתובה קצב ומדביקה את המילים במחשבה עצמית: "מילים מספר עתיק וקצת גס / אינן כישוף ואפילו לא מנטרה / זו רק הצעה של עור ושפתיים".

הקובץ הזה מפתיע בתכניו, בנושאו ובנקודות המבט שהמשוררת בוחרת. נראה שהיא מוכנה ללכת בדרכים לא מוכרות ולא מקובלות ולפעמים גם ללכת עד הקצה. כמו בקטע "אמן צעיר" בו מתואר צעיר "המשתוקק מאוד לקבור

חד"ש-תע"ל שיאנית בכנסת

עם ממוצע שבועי של 37 שעות לכל חבר-כנסת. בתחתית הטבלה נמצאת רע"מ עם 16 שעות נוכחות בממוצע לחבר כנסת. כך עולה מדיווח של שבי גטניו באתר "שקוף" העוקב אחר פעילות חברי הכנסת במשכן.

כמו כן, ח"כ איימן עודה (חד"ש) עלה מהמקום השני לראשון בטבלת הנוכחות השבועית בכנסת. הוא נכח בשבוע שעבר למעלה מ-61 שעות במשכן הכנסת. "ההתמקמות של ח"כ עודה בצמרת טבלת הנוכחות בשבוע השני ברציפות, מוכיחה כי כהונה כיושב-ראש של מפלגה אינה סותרת עבודה כחבר כנסת. גם מי שעומדים בראש מפלגה יכולים להחליט למקם בראש סדר העדיפויות את הפעילות הפרלמנטרית במליאה ובוועדות הכנסת", הדגיש גטניו.

במקום האחרון, באופן לא מפתיע, ניתן למצוא את ח"כ אריה דרעי, יו"ר מפלגת ש"ס, עם אפס שעות נוכחות במשכן הכנסת. זאת גם בשבוע בו עבר תקציב המדינה (בקריאה ראשונה). "דרעי הוא חבר כנסת על הנייר בלבד: עשייתו הפרלמנטרית שואפת לאפס במשך שלוש שנים, בעוד המשכורת ממשיכה לזרום לחשבון הבנק שלו במלואה", הוסיף. לצד דרעי, גם הוא עם אפס שעות נוכחות, ניתן למצוא את ח"כ אליהו רביבו (הליכוד). עוד בתחתית הטבלה: ח"כ יאסר חוג'יראת (רע"מ) עם פחות משלוש שעות נוכחות, ח"כ אימאן ח'טיב יאסין, גם היא מרע"מ, וחברי הכנסת משה ארבל וחיים ביטון מ"ס.

סיעת חד"ש-תע"ל הצטרפה השבוע (2.2) להחרמת הישיבה החגיגית במליאה לציון 77 שנים לכינון הכנסת בט"ו בשבט. על ההחרמה החליטו ביום ראשון ראשי סיעות האופוזיציה הציונית. עוד בלטו בהיעדרם נשיא בית המשפט העליון יצחק עמית, שלא הוזמן, ונשיא המדינה יצחק הרצוג. מזכיר הכנסת הוותיק לשעבר, אריה האן, הודה בריאיון ששודר בערוץ כנסת: "לא זכורות לי בהיסטוריה של הכנסת חרמות מן הסוג הזה. לא היה דבר כזה". המראיית, מורן אזולאי, ביקשה להדגיש: "ואתה זוכר מצב שבו לא הזמינו את נשיא בית המשפט העליון?" – "לא, לא היה כדבר הזה", השיב.

ח"כ עופר כסיף הסביר את הסיבה להחרמת הישיבה: "סיעת חד"ש-תע"ל וכלל האופוזיציה, החרימו את הישיבה החגיגית של הכנסת לרגל יום הולדתה. זה היה יום הולדת לכנסת ברוח 'הקיץ של אביה' – ריק, עצוב וכואב. על מה יש לחגוג כאשר יו"ר חצי הכנסת משרת את אדונו העריץ ואת עדר שריו, ומוביל בבריונות לחיסולן של שתי הרשויות האחרות?" לדבריו, היו"ר אמיר אוחנה "רומס את הכנסת ומרסק את מערכת המשפט, ועושה להן דה לגיטימציה; הוא עורך דמוניזציה לנשיא בית המשפט העליון ומסרב לצאת נגד מתקפות אלימות על המתנגדים למנהיג העליון. כשזה המצב, כשממשלת הדמים מאיצה צונאמי של חקיקה פשיסטית וגזענית, כשכנופיות כהניסטיות שולטות בפרלמנט וברחוב, אין שום סיבה לחגוג. רק להתעצב, להתאבל והכי חשוב: להחריף את המאבק נגד ממשלת הפושעים ועווריה".

יצוין שחרף החרם, סיעת חד"ש-תע"ל רשמה גם בשבוע שעבר את המקום הראשון בטבלת הנוכחות של חברי הכנסת,

שותפות השלום

מתנגדים לתוכנית E1

מסלול שטח של סולידריות והתנגדות

לגירוש ולאלימות המתנחלים

יום שישי, 6.2 | הרשמה דרך שותפות השלום

מועדון הקולנוע הגדה השמאלית

בעל החלומות/קובי פרג'

הקרנה ושיחה עם הבימאי

יום ראשון, 8.2 | 19:00 | אחד העם 70 ת"א

מק"י - הוועד המרכזי

פתיחת הוועידה ה-29 של המפלגה

הקומוניסטית הישראלית

יום חמישי, 12.2 | 19:00 | אולמות סמירמיס, שפרעם

השבוע לפי איתי בנימיני

קורא

זוהדון

קורא

הארץ

זו הדרך ברשתות החברתיות

zoha.org.il

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

